

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULATORIT PËR ENERGIJU
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Prishtinë, 27 nëntor 2019
Kodi i ZRRE-së: V_1204_2019

Bordi i Zyrës së Rregulatorit për Energji,

Bazuar në:

- Dispozitat e Nenit 9, paragrafi 1, nën paragrafi 1.7, Nenit 15 paragrafi 1 nënparagafi 1.5, Nenit 25, Nenit 26 paragrafi 1, nën paragrafi 1.2 të Ligjit për Rregulatorin e Energjisë (Ligji Nr. 05/L-084);
- Dispozitat e Nenit 11, 12, 13, 15 dhe 17 të Ligjit për Energjinë (Ligji Nr. 05/L-081);
- Dispozitat e Nenit 8 të Ligjit për Energjinë Elektrike (Ligji Nr. 05/L-081);
- Vendimin e Këshillit Ministror të Komunitetit të Energjisë Nr. D/2012//MC-EnC, për caktimin e konsumit të energjisë të detyrueshëm nga burimet e ripërtritshme deri në vitin 2020;
- Udhëzimin Administrativ Nr. 05/2017 për caqet e Burimeve të Ripërtritshme të Energjisë, të datës 23.06.2017, të nxjerr nga Ministria e Zhvillimit Ekonomik;
- Udhëzimin Administrativ Nr. 06/2017 për promovimin e shfrytëzimit të energjisë nga burimet e Ripërtritshme, të datës 07.08.2017 të nxjerr nga Ministria e Zhvillimit Ekonomik;
- Rregullën Nr. 10/2017 për Skemën Mbështetëse për Gjeneratorët e Burimeve të Ripërtritshme të Energjisë;
- Rregulla për vendosjen e të Hyrave për Furnizuesin me Shërbim Universal;
- Rregulla për të hyrat e lejuara maksimale për operatorin e sistemit të transmisionit dhe të tregut;
- Rregullën Nr. 11/2017 për Procedurën e autorizimit për ndërtimin e kapaciteteve të reja buazuar në Burimet e Ripërtritshme të Energjisë;
- Raportin Konsultativ për trajtimin e caqeve shtesë të BRE-ve dhe mekanizmat e mbështetjes(20MW solare fotovoltaïke);
- Përgjigjet ndaj komenteve të palëve të interesit-Mekanizmi e mbështetjes për caqet shtesë të BRE-ve (20MW solare fotovoltaïke);dhe
- Dispozitivin e pikës VII., të Vendimit V_810_2016 të datës 19.05.2016 për përcaktimin e tarifave nxitëse (Feed in) për prodhimin e energjisë elektrike nga Burimet e Ripërtritshme,

në seancën e mbajtur më 27 nëntor 2019 nxori këtë:

V E N D I M

- I. **PËRCAKTOHET** – Tarifa nxitëse (Feed in) për prodhimin e energjisë elektrike nga panelet solare/fotovoltaikë, vetëm për caqet shtesë prej 20 MW sipas Udhëzimit Administrativ Nr. 05/2017 për Caqet e Burimeve të Energjisë Elektrike.
- II. Tarifa Nxitëse (Feed in) vlen për kapacitetet e instaluarë gjeneruese me pajisje të reja(me zero operim), dhe pajisjet e paneleve solare/fotovoltaikë duhet të jenë të riciklueshme.
- III. ZRRE do t'i njoftoj aplikuesit të cilët janë të pajisur me Autorizim Preliminar të lëshuar nga Bordi i ZRRE-së, dhe të cilët janë në listën e pritjes sipas rendit kronologjik të lëshimit të vendimeve, për tu përfshirë në skemën mbështetëse për caqet e disponueshme.
- IV. Tarifa Nxitëse për energjinë solare fotovoltaikë është përcaktuar sipas Metodologjisë përllogaritjen e tarifës nxitëse për energjinë solare fotovoltaikë- Raporti konsultativ i lëshuar me datë 02.05.2019.
- V. Niveli i caqeve të përcaktuara për panelet solare/fotovoltaikë dhe të pranuara në skemën mbështetëse do të jetë si në vijim:

Tabela1: Kapacitetet e reja sipas caqeve të përcaktuara për panelet solare/fotovoltaikë

Kapaciteti i Energjisë elektrike të prodhuar nga BRE	Burimi primar i energjisë së ripërtëritshme	MW
Energjia fotovoltaikë		20

- VI. Tarifa nxitëse (Feed in) e përcaktuar për panelet solare/fotovoltaikë nga Burimet e ripërtëritshme të Energjisë do të jetë si në vijim:

Tabela2: Tarifa nxitëse (Feedin) e aplikueshme për panelet solare/fotovoltaikë dhe të pranuar në skemën mbështetëse

Tarifa nxitëse e aplikueshme për energjinë solare	
Burimi primar i energjisë së ripërtëritshme	€/MWh
Energjia solare/fotovoltaikë	85.5

- VII. Tarifa nxitëse (feed in) e përcaktuar në dispozitivin nën pikën V., të këtij Vendimi do të vleinë vetëm për nivelin e caqeve të vendosura në Tabelën 1 dhe qëdo ndryshim i nivelit të caqeve të BRE-ve, do të trajtohet sipas legjislacionit të aplikueshëm në fuqi.
- VIII. Kufizimet e kapaciteteve instaluese nga panelet solare/fotovoltaikë për pranim në skemën mbështetëse është si në vijim:

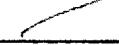
Tabela3: Kufizimi i planifikuar në MW i aplikacioneve që do të pranohen në skemën mbështetëse sipas burimit primar të prodhimit të energjisë së ripërtëritshme

Kufizimi i kapaciteteve për pranim në skemën mbështetëse	Burimi primar i energjisë së ripërtëritshme	Kapaciteti kufizim
Energjia solare/fotovoltaikë		3MW(≤3MW)

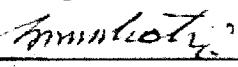
- IX. Tarifa nxitëse (Tabela 2) do të vlefjet vetëm për aplikuesit të cilët janë të pajisur me Vendim mbi Autorizimin Preliminar të lëshuar nga Bordi i ZRRE-së, sipas kronologjisë së lëshimit të vendimeve, për çakun deri në 20 MW.
- X. Marrëveshja për Blerje të Energjisë nga panelet solare /fotovoltaikë për caqet sipas këtij vendimi, do të ketë kohëzgjatje dyshëdhjetë (12) vjeçare, me çmim (tarifën nxitëse) të aplikueshme sipas dispozitivit nën pikën VII. të këtij vendimi.
- XI. ZRRE do t'i konsideroj caqet e përbushura për panelet solare/fotovoltaikë, atëherë kur janë lëshuar Vendimet për Autorizime Preliminare me kapacitetin e instaluar sipas Udhëzimit Administrativ Nr. 05/2017 për caqet e BRE-ve deri në vitin 2020.
- XII. Aplikuesit të cilët posedojnë Vendime për Autorizimin Preliminar me vërejtje nga Bordi i ZRRE, sipas Nenit 4 paragrafi 9 të Rregullës Nr. 10/2017 për Skemën Mbështetëse, afati i përcaktuar me Rregullën e Procedurës së Autorizimit, do të fillojë të rrjedhë, jo nga data e lëshimit të vendimit përkatës, por nga data e njoftimit me shkrim nga ZRRE për përfshirje në Skemën mbështetëse sipas rendit kronologjik të lëshimit të vendimeve.
- XIII. Në rast se aplikuesi ka Vendim për Autorizimin Preliminar për kapacitetin më të lart se caqet e liruara, aplikuesi do të ketë të drejtën të kërkojë që Vendimi për shëndrrimin e Autorizimit Preliminar në Autorizim Final të modifikohet/ndryshohet në atë mënyrë që i garantonhet e drejta për caqet e liruara, ndërsa kapaciteti i mbetur mund të vazhdojë të jetë "në pritje", sipas kërkësës së aplikuesit.
- XIV. Aplikuesit të cilët i tejkalojnë kapacitet e instaluar gjeneruese sipas këtij vendimi (tabela 3) dhe të cilët janë të përfshirë në skemën "në pritje" sipas vendimeve përkatëse të lëshuara nga Bordi i ZRRE-së, nuk do të pranohen në Skemën Mbështetëse e as nuk u takon tarifa nxitëse.
- XV. Aplikuesit të cilët posedojnë Vendime për Autorizime Preliminare që janë përtetj caqeve prej 20 MW, do të vazhdojnë të mbeten në skemëm mbështetëse "në pritje", dhe do të trajtohen sipas dispozitave ligjore të Rregullës Nr. 05/2017 për Skemën Mbështetëse të ZRRE-së.
- XVI. Ky vendim vlen vetëm për caqet shtesë prej 20 MW sipas Udhëzimit Administraiv Nr. 05/2017 për caqet e BRE-ve, të nxjerr nga Ministria e Zhvillimit Ekonomik, ndërsa për rastet tjera nuk aplikohet.
- XVII. Bordi i ZRRE-së, pas vlerësimit dhe analizimit të Raportit Konsultativ dhe pas shqyrtimit të komenteve të pranuara nga palët, dhe duke u mbështetur në dispozitat ligjore të cekura në hyrje të këtij vendimi, ka vendosur si në dispozitiv të këtij vendimi.
- XVIII. Vendimi nxirret dhe publikohet në gjuhët zyrtare në Republikën e Kosovës.
- XIX. Vendimi hyn në fuqi në datën e miratimit nga Bordi i ZRRE-së, dhe do të publikohet në faqen elektronike zyrtare të ZRRE-së.

Këshillë Juridike: Pala e pakënaqur me këtë vendim mund të iniciojë konflikt administrativ në gjykatën kompetente, tridhjetë (30) ditë, nga data e pranimit të Vendimit ose data e publikimit të tij në faqen elektronike të ZRRE-së, cilado që ndodhë e fundit.

Bordi i ZRRE-së:

Arsim Janova, u.d. kryesues

Besire Sefijaj, anëtar

Selman Hoti, anëtar

Izet Rushiti, anëtar

Vendimi iu dërgohet:

- KESCO,
- KOSTT,
- Palëve, dhe
- Arkivit të ZRRE-së

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULATORIT PËR ENERGIJU
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Raport Konsultativ

Mekanizmi i mbështetjes për caqet e BRE-ve
(20 MW solare fotovoltaikë)

DEKLARATË

Ky dokument është përgatitur nga ZRRE-ja me qëllim të konsultimit me palët e interesit dhe nuk duhet të konsiderohet se paraqet vendim të ZRRE-së.

Komentet e palëve të interesit duhet të dërgohen me titull

“Tarifa nxiteze për cage shtesë të BRE-ve” deri më datë:

16 maj 2019

në adresën elektronike të ZRRE-së:

info@ero-ks.org

ose adresën postare:

Rr. Dervish Rozhaja Nr. 12, 10000 Prishtinë, Kosovë

1021/2019

Përbajtja

1	Përbledhje.....	3
2	Hyrje	5
3	Tarifa nxitëse (Feed-in Tariff).....	6
3.1	Parimi i përcaktimit dhe llogaritjes së tarifës nxitëse.....	6
3.2	Shpenzimet kapitale (Capex)	7
3.3	Shpenzimet operative (OPEX) dhe shpenzime tjera.....	8
3.4	Vlera e parametrave dhe propozimi për tarifën nxitëse	8

1 Përbledhje

Teknologjité pér prodhimin e energjisë nga burimet e ripërtëritshme janë zhvilluar shumë gjatë dekadës së fundit dhe trendi i zhvillimit të tyre do të jetë pozitiv edhe në të ardhmen. Shtete të shumta të zhvilluara dhe ato në zhvillim kanë luajtur një rol të rëndësishëm në mbështetjen e projekteve pér Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë (BRE). Format e përkrahjes shtetërore pér projektet e BRE-ve përfshijnë aspekte të shumta, duke u nisur nga mbështetja financiare e deri tek aspekte teknike të përparësive në dispeçimin e energjisë apo lehtësime në përgjegjësitë balancuese në sistem.

Kosova të gjithë mekanizmin e përkrahjes financiare, deri më tani e ka mbështetur tek Zyra e Rregullatorit pér Energji (ZRRE), e cila ka krijuar mekanizma të skemës mbështetëse të BRE-ve në bazë të caqeve të vendosura nga Qeveria e Kosovës pér plotësimin e obligimeve ligjore që ka marrë në raport me Komisionin Evropian. Kështu Kosova ka si cak obligativ që deri në vitin 2020, të arrijë që 25% e konsumit të brendshëm të jetë nga BRE-të. Si rrjedhojë, ZRRE ka trajtuar me mjaft kujdes këtë obligim, duke krijuar mekanizma të përshtatshëm dhe të parashikueshëm pér kohën dhe rrethanat ekonomiko-sociale të Kosovës. Mekanizmat e krijuar nga ZRRE pér mbështetjen e BRE-ve kanë rezultuar të jenë mjaft efikas, duke nxitur interesim të madh pér investime dhe kohë pas kohe i ka përshtatur këtyre mekanizmave ndryshimet ligjore dhe kushtet e të bërit biznes në Kosovë dhe rajon. Mund të themi që sektori i energjisë, e në veçanti ai i energjisë së ripërtëritshme, mbetet një nga hallkat më atraktive pér investime në Kosovë, falë mekanizmave të lartcekur.

Përkundër cakut obligativ prej 25%, Qeveria e Republikës së Kosovës ka shprehur gatishmëri edhe pér caqe vullnetare të BRE-ve, që e qon atë mbi 29%. Për më tepër, në vitin 2017, Ministria e Zhvillimit Ekonomik ka shtuar në Udhëzimin Administrativ pér Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë (UA 05/2017) edhe një cak shtesë pér energjinë solare fotovoltaikë prej 20 MW si dhe Biomasë prej 6MW. Kjo ka krijuar paqartësi dhe pasiguri në politikat shtetërore të sektorit të energjisë. ZRRE me mbështetjen e konsulencës së Repower të financuar nga USAID, ka zhvilluar një studim rreth ndikimit të rritjes së caqeve vullnetare pér BRE, nga i cili ka rezultuar që ndikimi në tarifat e konsumatorëve fundor do të jetë rreth 2%.

Kosova duhet të ndjekë trendët e zhvillimeve të përgjithshme në sektorin e energjisë dhe të i përshtatë politikat e saj me transformimet e ndjeshme në tregun e energjisë elektrike që ndodhin në rajon dhe më gjërë. Një nga transformimet më të rëndësishme, padyshim është zhvillimi i teknologjive të BRE-ve, e në veçanti atyre solare dhe të erës, duke ndikuar kështu në rënien drastike të kostos së investimeve në këtë sektor, si dhe duke ngritur efikasitetin e shfrytëzimit të teknologjive në fjalë. Si rrjedhojë e të gjithë zhvillimeve teknologjike, kemi arritur në një stad ku mbështetja e investimeve në energjinë e ripërtëritshme do të jetë më pak e nevojshme në raport me disa vite më parë. Në shumë vende evropiane dhe të rajonit, tarifa nxitëse (Feed-in Tariff), si masë dominuese deri në vitin 2016, tanimë përashtohet nga skemat mbështetëse, duke u zëvendësuar me modele të reja të cilat përafrojnë çmimet e energjisë nga BRE me ato të tregut. I gjithë zhvillimi i teknologjisë dhe subvencionimet e vazhdueshme që janë bërë në këtë sektor, kanë pasur si qëllim madhor, gjetjen e zgjidhjeve alternative të prodhimit të energjisë nga burime të pastra, me kosto të përafërt

me ato konvencionale. Nga praktika dhe trendët aktuale, mund të shihet që në raste të caktuara, energjia e prodhuar nga BRE, arrin të dalë në treg me një çmim më të ulët sesa çmimet mesatare të tregut dhe energjia nga mënyra konvencionale të prodhimit.

Si rrjedhojë, zhvillimi i teknologjisë patjetër që ka ndikim edhe në politikat e Kosovës në drejtim të mbështetjes së BRE-ve, duke i orientuar në masë të pranueshme kah tregu i energjisë dhe duke lejuar tregun që të përcaktoj se çfarë çmime do të ishin të arsyeshme për energjinë e prodhuar nga BRE. Tregu duhet të jetë mekanizmi i duhur i cili përcakton kostot e investimeve dhe çmimin e energjisë, përmes mënyrave konkurruese të mundësisë së barabartë për investime ndaj të gjithë investitorëve potencial. Kosova mund të përfitoj mjaft nga përvoja e vendeve tjera të ngashme, e sidomos ato fqinjë dhe të zhvilloj modele konkurruese të zhvillimit të sektorit të BRE-ve.

Në bazë të Eurostat, Kosova ka arritur në nivelin e pjesëmarrjes së BRE prej 24.6% në konsumin e përgjithshëm të energjisë, të dhëna këto të validuara edhe nga Sekretariati i Komunitetit të Energjisë. Duke u nisur nga ky fakt dhe nga autorizimet për ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese nga BRE, të lëshuara nga ZRRE, del që deri në vitin 2020, caku prej 25% është lehtë i arritshëm.

Në këtë raport konsultativ janë marrë parasysh zhvillimi i teknologjive për prodhimin e energjisë nga BRE-të, publikimin e Eurostat për pjesëmarrjen e tyre në konsumin final të energjisë dhe duke konsideruar në anën tjetër përballueshmërinë e tarifave të enegjisë elektrike nga konsumatorët familjar dhe ata komercial. ZRRE po ashtu ka trajtuar me mjaft kujdes çështjen e shtimit të 20 MW solare në skemën mbështetëse dhe në këtë raport është propozuar tarifa nxitëse duke marr parasysh nxitjen e mjaftueshme për zhvillimin e projekteve për caqet shtesë prej 20MW nga energjia solare. Duhet theksuar se tarifa nxitëse si mekanizëm mbështetës mbulon të gjitha kostot e investimit dhe nuk mbështet kostot që sigurohen nga grantet apo ndonjë formë tjetër e subvencionimit.

2 Hyrje

Zyra e Regulatorit për Energji (ZRRE), në pajtim me kompetencat dhe obligimet e përkufizuara në Ligjin për Rregullatorin e Energjisë, Ligjin për Energji dhe Ligjin për Energji Elektrike dhe legjislacionin sekondar që rregullon sektorin e Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë, ka përgaditur raportin për konsultim publik për mekanizmin e mbështetjes së caqeve shtesë prej 20 MW të energjisë solare fotovoltaike. Kjo ka ardhur si rrjedhojë e rishikimit të Udhëzimit Administrativ për caqet e BRE-ve nga ana e Qeverisë së Republikës së Kosovës përmes Ministrisë për Zhvillim Ekonomik. Ndryshimet e fundit në Udhëzimin Administrativ të janë paraqitur në tabelën më poshtë.

Tabela 1 - Caqet për BRE në Kosovë -2020

Teknologja	Udhëzimi Administrativ 01/2013	Udhëzimi Administrativ 05/2017
Era	150	150
Diellore	10	30
Uji	240	240
Biomasa/gazi	14	20

Vlen të theksohet që konsultimi publik është një obligim ligjor për të gjitha proceset të cilat do të kenë ndikim në tarifat e konsumatorëve fundorë dhe tregun e energjisë në Kosovë.

Në këtë dokument ZRRE ka paraqitur tarifën nxitëse si mekanizëm për mbështetjen e zhvillimit të kapaciteteve shtesë prej 20MW.

3 Tarifa nxitëse (Feed-in Tariff)

Tarifat nxitëse për një kohë të gjatë kanë qenë një ndër stimujt kryesorë të investimit në prodhimin e energjisë elektrike nga burime te ripërtëritshme, duke u aplikuar në shumë shtete të BE-së, SHBA-të dhe më gjerë. Ky formë e mbështetjes është aplikuar nga ZRRE dhe vazhdon të aplikohet përvillimin e kapaciteve prej 20MW shtesë. Në këtë raport konsultativ është paraqitur përllogarirtja e Tarifës Nxitëse, e cila i garanton investitorët potencialë se sasia e energjisë e prodhuar nga burime të energjisë solare FV, do të ju blihet nga Operatori i Tregut me çmim i cili mundëson kthimin e kostove të investimit dhe operimit. Për më tepër ZRRE në këtë dokument ka propozuar se blerja e energjisë së prodhuar nga BRE e cila rregullohet nëpërmes Marrëveshjes së Blerjes së Energjisë për periudhë 12 vjeçare të jetë e pandryshuar.

3.1 Parimi i përcaktimit dhe llogaritjes së tarifës nxitëse

Pas analizave të detajuara të ZRRE-së të metodave/parimeve të përdorura ndërkombtarisht përcaktimin e tarifës nxitëse, ZRRE ka vendosur që të përvetësojë metodën e përcaktimit të saj në bazë të kostos së niveluar të energjisë. Sipas kësaj metode ZRRE ka analizuar faktorët kryesorë të cilët ndikojnë në koston e prodhimit të energjisë nga burimet solare FV, në të cilat përfshihen:

- Investimet për gjeneratorë;
- Shpenzimet e operimit dhe mirëmbajtjes (O&M), duke përfshirë edhe kostot e jobalanceve;
- Kosto e financimit (mesatarja e ponderuar e kostos së kapitalit);
- Kostot tjera që kanë të bëjnë me projektin.

Përcaktimi i tarifës nxitëse nënkupton vlerësimin e nivelit të parasë që kompania duhet të qarkullojë brenda një periudhe të caktuar për të mbuluar kthim të kapitalit të investuar, koston e arsyeshme të prodhimit të energjisë, duke përfshirë koston e shërbimeve të tjera si dhe kostot e kyçes në rrjetin shpërndarës apo transmisionit.

Formula vijuese përdoret për definimin e kostos së niveluar të energjisë (LCOE):

$$LCOE = (WACC \times CAPEX + OPEX) / (CF \times 8,760 \text{ hours/yr}) + VOM$$

Ku:

WACC:	-Mesatarja e ponderuar e kostos së kapitalit (kthimi i lejuar)
CAPEX:	-Investimet kapitale
OPEX:	-Shpenzimet operative dhe të mirëmbajtjes
CF:	-Faktori i shfrytezimit (capacity factor)
VOM:	-Kosto variabile

ZRRE e përcakton WACC-un në përputhje me legjislacionin në fuqi të shprehur në terma realë pas tatimit. Formula për WACC është si më poshtë:

$$WACC = \alpha \times C_E + (1 - \alpha) \times C_D \times (1 - t)$$

ku,

C_E - është kostoja e kapitalit.

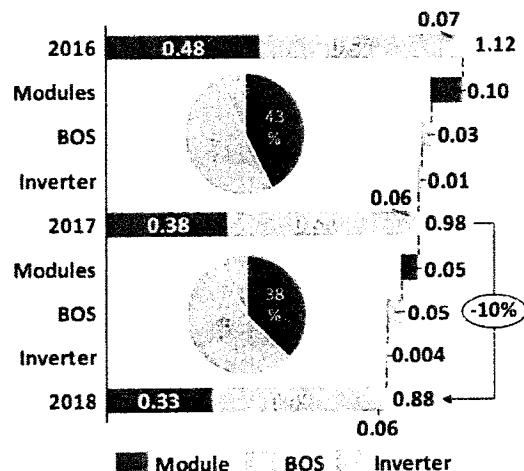
C_D - është kostoja e borxhit.

α - është raporti i kapitalit mbi totalin e aseteve.

t - është tatimi i fitimit të korporatave.

3.2 Shpenzimet kapitale (Capex)

Për shkak të mbështetjes së madhe që i ofrohet sektorit të energjisë solare, nga qeveritë e vendeve përkatëse, zhvillimi i këtij sektori ka marrë hapa të vrullshëm të zhvillimit. Kjo rritje ka çuar në evolucionin e teknologjisë, si dhe zvogëlimin e ndjeshëm të kostos. Nëse shohim trendët e çmimeve të teknologjisë solare, mund të konstatojmë që çmimet do të pësojnë rënien e vazhdueshme edhe në vitet e ardhshme. Nga figura në vijim shihet evoluimi i këtij sektori duke paraqitur rënien e kostos së investimit për njësi :

Grafiku 3.1.1¹ – trendi i çmimeve të teknologjisë për sistemin e energjisë solare FV

ZRRE ka mbledhur të dhëna dhe ka analizuar me shumë kujdes për të ardhur deri te një përbledhje e kostove kapitale për investimin në energjinë solare. Më saktësisht janë analizuar dhe shqyrtuar kostot në vijim:

- Kostoja e pajisjeve: pajisjet elektromekanike shpesh merren (blihen) nga një furnizues dhen janë një prej shpenzimeve më të mëdha për një projekt të tillë.
 - Panelët FV
 - Përgatitja e vendit dhe instalimi - qasja rrugore dhe kyçja në rrjet.

¹ Burimi: "What cost for photovoltaic modules 2020? – Working paper 13-ME-03"

- Elementet që kerkohen per montim dhe ndertim te sistemit;
- Kutia ndarese dhe elementet e ndryshme elektrike;
- Invertori;
- Kostot e blerjes se tokes ose marrjes me qera;
- Te paparashikueshme: ky pozicion duhet perfshirë gjithmonë per te mbuluar shpenzimet e paparashikuara.

Shpenzimet kapitale janë faktori kryesor i përcaktimit të tarifave nxite të për energjinë e prodhuar nga sisteme solare. Vlera e tyre për instalimin e kapaciteteve sipas vlerësimeve të ZRRE-së duke marrë në konsideratë edhe studime të shumta në region dhe më gjerë, si dhe studimet e ndryshme të fizibilitetit nga zhvilluesit e projekteve në vend, ka rezultuar që kostoja e investimit të jetë ndërmejet 0.75 milion € deri në 0.90 milion € për MW. Varësish nga kapaciteti i instaluar, kosto për njësi mund të ndryshoj, duke rënë me rritjen e kapacitetit të instaluar.

3.3 Shpenzimet operative (OPEX) dhe shpenzime tjera

Ndryshe nga shpenzimet kapitale të cilat pësojnë vazdimisht rënë në investimet e energjisë solare, shpenzimet operative dhe shpenzimet tjera periodike varen nga parametra tjerë dhe nuk mund të themi që kanë trend rënës. Disa prej elementeve më të rëndësishme të operimit dhe mirëmbajtjes, përshkruhen si më poshtë:

- Mirëmbajtja: pastrimi, mbikëqyrja e sistemit të gjenerimit të energjisë, etj.
- Kosto tjera:

Kostot tjera OC_n, janë kostot e vlerësuara që mund të përfshijnë kostot e debalancit ose shpenzimet tjera.

ZRRE pasi ka analizuar të gjitha të dhënat dhe parametrat ekonomik të Kosovës, si dhe duke shfrytëzuar studimet e ndryshme, ka arritur të përcaktoj shpenzimet operative dhe shpenzimet tjera periodike të operimit të sistemit, të cilat zakonisht sillen rrëth 2%-3% në vit në raport me koston e investimit.

Inflacioni do të lejohet vetëm për qëllimet e indeksimit të tarifave nxite. Sipas legjislacionit në fuqi, ZRRE përcakton normën e inflacionit në bazë të indeksit të harmonizuar të çmimeve të konsumatorëve (HICP)-të gjitha njësitë për Eurozonën” publikuar nga Eurostat-i.

3.4 Vlera e parametrave dhe propozimi për tarifën nxite

Duke konsideruar të gjithë parametrat e lartcekur, niveli i kerkuar i investimeve për një MW kapacitet të energjisë solare në Kosovë sillet prej 0.75-0.90 milion Euro, ndërsa shpenzimet operative dhe të mirëmbajtjes sillen rrëth 2-3% e nivelit të investimeve. Përveç vlerës së investimeve dhe shpenzimeve operative dhe të mirëmbajtjes, ZRRE ka marrë në konsideratë vlerat e mëposhtme si përcaktues të tarifës nxite për Energji Solare:

- Faktori i ngarkesës: 1,370 orë në vit
- Beta ekuitet: 1
- WACC real (Kostoja mesatare e ponderuar e kapitalit): 8.3%;
- Marrëveshja për blerje të energjisë: 12 vjet

Bazuar në parametrat e dhënë teknike, financiare dhe ekonomike, janë llogaritur rezultatet vijuese të modelimit për tarifa nxitëse për energjinë solare fotovoltaike, sipas kritereve të pranueshmërisë të ZRRE-së (deri në 3MW të kapacitetit të instaluar). Duhet të theksohet që kosto për njësi bie me rritjen e kapacitetit të instaluar.

Tabela 2 - FIT i llogaritur për energjinë solare fotovoltaike

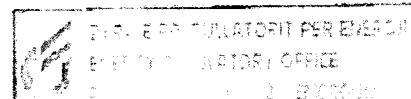
Tarifa nxitëse	Kapaciteti i instaluar	FIT i llogaritur [€/MWh]
Energjia fotovoltaike	≤ 3 MW	90.4

GJYKATA THEMELORE NË Prishtinë
OSNOVNI SUD U

REPUBLIKAT KOSOVËS
REPUBLICA KOSOVA REPUBLICA KOSOVO
KESHILLI GJYKATËS SË PËRSHTRU
SË SËPTEMBRIT KOSOVIAN DURX GJYKATË
SË KONTAKTIT E KU TË PËRSHTRUJET

Nr. 231120
Data. 04.06.20

Shenja e kërkesës A.3090/19
Znak zahteva Ev. 0-11

FLETËDËRGESË PËR DORËZIM PERSONAL
OTPREMNICA ZË LICNU DOSTAVU

Marrësi: Zyni e Rregullitoret
Prima: Dritë Energji (ZRE)

1. Pasi marrësi nuk u shjet në vendin e ku duhej të dorëzohej shkresa, dorëzimi u bë duke iu dhënë shkresave anëtarëve madhor të familjes së marrësit - kujdestarit të ndërtesës. Iqiut, personit që gjendet i inkaduar në punë në të njëtin vend.

2. Pasi marrësi ose pjesëtari i familjes së tij e ka refuzuar marrjen e shrekshës, shkresa u la në banesë në vendin e punës së marrësit (duke e ngjitur në derën e banesës ose të lokalit ku gjendet në punë marrësi).

1. Posto primilac nje zatecen na mestu gde se dostavlanje ima izvrsiti, dostava je data odrasliom clanu domacinstva primaoca - nastonjiku.

2. Posto primilac odnosno clan njenog domacinstva odbio prijem, pismo je dostavljeno u stanu - radhom mestu primaoca (pribiena na vratima stanu osnosno prostorje gde je primilac zaposlijen)

Më _____ në ora _____
dana U cas.
Shkaku i refuzimit _____
razlog adbikanja _____

Nënshkrimi i dorëzuesit - potpis dostavljaca

Titulli i shkresës që dorëzohet:
Naslov pisma koja se dostavlja:

Aktiviteti 20
Mu 01.06.2020

Numri i shtojcave:
broj priloga

Vërtetoj se mora shkresën e lartëpermendur më (me fjalë)
Povrdujemo prijem gorenavegong pisma (i slovima)

Nënshkrimi i marrësit - potpis primaoca

Nënshkrimi i dorëzuesit - potpis dostavljaca

Na rast se marrësi është analizat e osë mështë në gjendje të nënshkrimit e vet dorëzuesit, duke shkruar shkakun pse marrësi nuk e ka varet nënshkrimit e vet.
Ako ju primilac nje pismen illi nje u stanu da se potpise, potpuse gjë dostajac.
Napomenom zasto primilac nje stavi sva potpis

REPUBLIKA E KOSOVËS/REPUBLIKA KOSOVA

GJYKATA THEMELORE PRISHTINE

Numri i lëndës: 2019:296225

Datë: 06.04.2020

Numri i dokumentit: 00903145

A.nr. 3090/19

GJYKATA THEMELORE NË PRISHTINË-Departamenti për Çështje Administrative me gjyqtaren Arjeta Sadiku, në konfliktin administrativ të paditësit, Sami Kurteshi, me adresë në Rr.”Xhavit Ahmeti”, nr.9/A, Prishtinë, përfaqësuar me autorizim nga Getoar Mjeku, me adresë në Rr. “Enver Maloku”, nr.110, Prishtinë, kundër të paditurës Zyra e Rregullatorit për Energji e Republikës së Kosovës në Prishtinë, si dhe me palët me interes juridik, VBS SH.P.K., VITA ENERGY SH.P.K., ABRAZEN L.L.C., ENERGY DEVELOPMENT GROUP KOSOVA SH.P.K., SOLAR GATE L.L.C., dhe Alsi & CO-Kosovë L.L.C. sh.p.k., përfaqësuar me autorizim nga Faton Qirezi dhe Alban Makolli, avokatë në Prishtinë, me bazë juridike; anulim i vendimit dhe me kërkesë për shtyrje të ekzekutimit të të njëjtit, jashtë seancës, duke vodosur lidhur me kërkesën për shtyrje të ekzekutimit të vendimit, me datën 6 prill 2020, merr këtë:

A K T V E N D I M

- I. APROVOHET si e bazuar kërkesa për shtyrje të ekzekutimit të vendimit, e parashtruar nga paditësi Sami Kurteshi nga Prishtina.

- II. SHTYHET ekzekutimi i Vendimit të të paditurës, Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) e Republikës së Kosovës në Prishtinë, V_1204_2019 i datës 27 nëntor 2019, deri në vendimin definitiv gjyqësor sipas padisë.

A r s y e t i m i

Me datën 24 dhjetor 2019, paditësi Sami Kurteshi, përmes përfaqësuesit me autorizim, ka parashtruar padi në këtë gjykatë, me të cilën ka kërkuar që të anulohet vendimi i të paditurës ZRrE në Prishtinë, V_1204_2019 i datës 27 nëntor 2019. Paditësi gjithashtu i ka propozuar gjykatës shtyrjen e ekzekutimit të vendimit të lartcekur, deri në vodosjen e çështjes kontestuese në mënyrë meritore.

Për të vlerësuar kërkesën e paditësit për shtyrje të ekzekutimit të vendimit, gjykata iu referua nenit 22 par. 2 të Ligjit Nr. 03/L-202 për Konfliktet Administrative (LKA) i cili përcakton se:

“Me kërkesën e paditësit, organi akti i të cilit ekzekutohet gjegjësisht organi që është kompetent për ekzekutim, mund ta shtyjë ekzekutimin deri në vendimin definitiv gjyqësor, nëse ekzekutimi do t'i sillte dëm paditësit, i cili vështirë do të riparohej, kurse shtyrja nuk është në kundërshtim me interesin publik, as që shtyrja do t'i sillte ndonjë dëm të madh palës kundërshtare përkatësisht personit të interesuar”.

Ndërsa me paragafin 6 të të njëjtë nen përcaktohet se:

“Paditësi mund të kërkoj edhe nga gjykata shtyrjen e ekzekutimit të aktit administrativ, deri në marrjen e vendimit gjyqësor, sipas kushteve të parapara në paragafin 2 të këtij neni”.

Bazuar në dispozitat e lartcekura dhe duke shqyrtuar kërkesën për shtyrjen e ekzekutimit të vendimit kontestues, si dhe provat plotësuese të cilat i ka bashkangjitur paditësi pas aktvendimit të gjykatës sipas rekomandimeve të Gjykatës së Apelit të Kosovës, me Aktvendimin AA.nr.155/2020 të datës 20.02.2020, gjykata vlerësoi se paditësi ka ofruar prova të besueshme të cilat vërtetojnë faktin se ekzekutimi i vendimit do t'i sillte dëm paditësit i cili dëm vështirë do të riparohej. Gjithashtu gjykata gjeti se shtyrja e ekzekutimit të vendimit deri në vodosjen e çështjes në mënyrë meritore, nuk është në kundërshtim me interesin publik e as që shtyrja do t'i sillte ndonjë dëm të madh palës kundërshtare, përkatësisht personit të interesuar.

Gjykata vlerëson se shtyrja e ekzekutimit të vendimit të atakuar deri në vodosjen lidhur me padinë e paditësit, është në interes publik e që shtyrja nuk do t'i sillte dëm të madh palës kundërshtare, përkatësisht personave të interesuar. Kjo shmang pasojet e mundshme që do të

shkaktohesin në të ardhmen, nëse vendimi i kundërshtuar i të paditurës, në fund të procesit gjyqësor, rezulton se është marrë në kundërshtim me ligjin.

Në këtë kuptim gjykata vlerëson se janë plotësuar kushtet nga neni 22 par.6 lidhur me par. 2 të LKA-së, për shtyrjen e ekzekutimit të vendimit të kundërshtuar, deri në vendosjen përfundimtare të çështjes dhe i cili si i tillë nuk prejudikon mënyrën e vendosjes së çështjes sipas padisë.

Mbi këto arsyen, dhe duke u bazuar në nenin 22.7 të LKA, gjykata vendosi si në dispozitiv të këtij aktvendimi, duke e aprovuar kërkesën e paditësit-propozuesit.

GJYKATA THEMELORE NË PRISHTINË

Departamenti për Çështje Administrative

A.nr. 3090/19, me datë 6 prill 2020

Këshillë juridike: Kundër këtij aktvendimi, është e lejuar ankesa brenda afatit prej 15 ditësh, nga dita e marrjes së të njëjtit, në Gjykatën e Apelit në Prishtinë, përmes kësaj Gjykate.